

جایگاه محیط زیست در نظریه های روابط بین الملل

محمد جواد رنجکش^۱

چکیده

نقطه آغازین نظریه پردازی در حوزه روابط بین الملل را به سالهای پس از جنگ جهانی اول و نظریه های به اصطلاح موجود در پارادایم سنتی یعنی لیبرالیسم و واقعگرایی نسبت می دهند. نظریه هایی که علی‌رغم تفاوت های معرفتی، در تقسیم حوزه سیاست به سیاست عالی/سیاست سفلی و تخصیص امور نظامی/دفاعی/امنیتی به حوزه سیاست عالی و امور رفاهی/اقتصادی/مهاجرت و محیط زیست به حوزه سیاست سفلی اشتراک نظر و توافق دارند. اما به نظر میرسد با تحول مفهومی در نظریه های روابط بین الملل و همچنین تحولات حوزه عملی و جهان واقعی علی‌الخصوص فروپاشی نظام دوقطبی، "انقلاب اطلاعات و ارتباطات" و "جهانی شدن"، چشم انداز نظریه های نوین به امور سیاست سفلی من جمله محیط زیست جلب و آنها امروزه به صدر نشستند. این مقاله در واقع بر آن است تا تبیینی از چگونگی تحول بر گفته را در حوزه نظری با تاکید بر موضوع محیط زیست فراهم و آرایه نماید.

واژگان مهم: محیط زیست، نظریه، روابط بین الملل، جهانی شدن، انقلاب اطلاعات و ارتباطات